

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

ĐINH THỊ HOÀI THƯƠNG

PHÁP LUẬT VỀ
MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH QUA THỰC TIỄN
TỔNG CÔNG TY ĐIỆN LỰC MIỀN TRUNG

Ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 838 0107

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT KINH TẾ

THỪA THIÊN HUẾ - năm 2023

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Lê Thị Hằng**

Phản biện 1: TS. Lê Thị Hải Ngọc

Phản biện 2: PGS.TS Hà Thị Mai Hiền

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài.....	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu đề tài	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Phương pháp lý luận và phương pháp nghiên cứu.....	5
6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn.....	5
7. Cơ cấu của luận văn	6
CHƯƠNG 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH.....	6
1.1. Khái quát về mua bán điện cạnh tranh	6
1.1.1. Khái niệm về mua bán điện cạnh tranh.....	6
1.1.2. Các đặc điểm và hình thức của mua bán điện cạnh tranh.....	6
1.1.2.1. Đặc điểm của mua bán điện cạnh tranh	6
1.1.2.2. Hình thức của mua bán điện cạnh tranh.....	7
1.2. Pháp luật về mua bán điện cạnh tranh	7
1.2.1. Khái niệm pháp luật về mua bán điện cạnh tranh.....	7
1.2.2. Nội dung pháp luật về mua bán điện cạnh tranh.....	7
1.2.2.1. Xác lập tư cách chủ thể tham gia mua bán điện cạnh tranh trong thị trường điện Việt Nam :	7
1.2.2.2. Các cơ quan quản lý hoạt động mua bán điện cạnh tranh	7
1.2.2.3. Nội dung pháp luật về mua bán điện cạnh tranh.....	7
1.3. Yếu tố tác động đến pháp luật và thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh	8
Kết luận Chương 1	8
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN TẠI TỔNG CÔNG TY ĐIỆN LỰC MIỀN TRUNG.....	9
2.1. Thực trạng pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay.....	9

2.1.1. Kết quả xây dựng hoàn thiện hệ thống pháp luật về mua bán điện cạnh tranh .	9
2.1.2. Hạn chế của pháp luật về mua bán điện cạnh tranh	9
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Tổng công ty điện lực miền Trung.....	10
2.2.1. Giới thiệu về Tổng công ty Điện lực Miền Trung	10
2.2.2. Kết quả vận hành thị trường phát điện cạnh tranh và thị trường bán buôn điện cạnh tranh	10
2.2.3. Kết quả triển khai vận hành thị trường điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung	11
2.2.3.1. Công tác vận hành thị trường điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung.....	11
2.2.3.2. Đánh giá công tác hoạt động mua bán điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung	11
2.2.3.3. Kết quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty Điện lực miền Trung (EVNCPC).....	12
2.2.3.4. Hạn chế trong hoạt động mua bán điện cạnh tranh của Tổng công ty điện lực miền Trung.	12
Kết luận Chương 2	12
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH Ở VIỆT NAM HIỆN NAY	13
3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay	13
3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay.....	14
3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay	16
Kết luận Chương 3	18
KẾT LUẬN	19

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Cạnh tranh là một trong những đặc trưng cơ bản của nền kinh tế thị trường, nhờ có cạnh tranh mà các nguồn lực trong xã hội được phân bổ hiệu quả từ đó đem lại lợi ích chung cho toàn xã hội. Đối với nền kinh tế, cạnh tranh không chỉ là môi trường và động lực để tăng năng suất lao động, thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển mà còn là yếu tố quan trọng giúp lành mạnh hoá các quan hệ xã hội và là điều kiện giáo dục tính năng động của các doanh nghiệp. Vì vậy, cạnh tranh chính là quy luật kinh tế của sản xuất hàng hoá và được coi là “linh hồn” của nền kinh tế.

Điện năng là yếu tố đầu vào không thể thiếu được của mọi hoạt động sản xuất, kinh doanh cũng như trong cuộc sống sinh hoạt hàng ngày của chúng ta. Điện năng với đặc thù có quá trình sản xuất - kinh doanh gồm 3 khâu liên hoàn: Sản xuất - Truyền tải - Phân phối xảy ra đồng thời, không qua một khâu trung gian thương mại nào, do đó yêu cầu về chi phí đầu tư ban đầu cho hệ thống điện là rất lớn. Trong khi đó, hệ thống điện của các nước hầu hết đều được xây dựng từ khi nền kinh tế trong nước còn chưa phát triển, do đó thị trường điện lực thường là thị trường độc quyền do doanh nghiệp nhà nước đảm nhận vì lúc đó chỉ có doanh nghiệp nhà nước, dưới sự bảo trợ của Nhà nước, mới có đủ tiềm lực về tài chính và chuyên môn kỹ thuật để xây dựng hệ thống điện quốc gia đủ tiêu chuẩn cũng như hoàn thành các nhiệm vụ an sinh – xã hội mà Nhà nước đặt ra cho ngành Điện. Tuy nhiên, đến các giai đoạn phát triển tiếp theo, mọi thành phần trong nền kinh tế đều có thể tham gia vào thị trường điện lực ở khâu sản xuất và phân phối, vì đây là những khâu không đòi hỏi hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật và nguồn vốn đầu tư ban đầu quá lớn. Do đó, cạnh tranh hoàn toàn có thể phát huy đầy đủ vai trò của mình ở các khâu này từ đó tạo ra những thay đổi tích cực trong hoạt động điện lực, chẳng hạn: nâng cao được tính minh bạch và hiệu quả trong sản xuất kinh doanh điện năng, hạ giá thành, tạo cơ sở giảm giá bán điện... từ đó mang lại lợi ích chung cho cả người cung cấp và người tiêu thụ điện.

Phát triển thị trường điện cạnh tranh đã trở thành xu hướng phát triển chung của các nước trên thế giới, nhận thức được điều này, Nhà nước ta đã xây dựng lộ trình phát triển của ngành Điện với nguyên tắc Nhà nước độc quyền trong hoạt động truyền tải, điều độ hệ thống điện quốc gia, xây dựng và vận hành các nhà máy điện lớn, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng về kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh, còn các khâu sản xuất và phân phối sẽ có lộ trình để xây dựng thị trường cạnh tranh. Định hướng này đã được nêu rõ tại khoản 2 Điều 4 Luật Điện lực số 28/2004/QH11 và cũng đã được Chính phủ cụ thể hóa lộ trình thực hiện trong Quyết định số 26/2006/QĐ-TTg ngày 26/01/2006 và sau này được thay thế bằng Quyết định số 63/QĐ-TTg/2013 ngày 8/11/2013. Thực hiện đúng chủ trương, đường lối trên, thị trường phát điện cạnh tranh Việt Nam (VCGM) đã được chính thức đưa vào vận hành từ ngày 01/07/2012, tiếp theo đó, thị trường mua bán điện cạnh tranh Việt Nam (VWEM) theo chủ trương cũng được đưa vào vận hành thí

điểm từ ngày 01/01/2016 và vận hành thí điểm trên thực tế trong giai đoạn 2017 – 2018, từ năm 2019 VWEM dự kiến sẽ được đưa vào vận hành chính thức. Sau cùng, thị trường bán lẻ điện cạnh tranh sẽ triển khai thí điểm từ năm 2021 và vận hành chính thức từ năm 2023.

VWEM là cấp độ thứ 2 trong quá trình phát triển thị trường điện cạnh tranh ở Việt Nam, khác với VCGM vẫn là thị trường độc quyền một người mua, VWEM đã có sự tham gia của nhiều người bán và nhiều người mua. Vì vậy, đây là cấp độ có ý nghĩa quyết định, tạo tiền đề, cơ sở trong việc xây dựng thị trường bán lẻ điện cạnh tranh - cấp độ cao nhất trong phát triển thị trường điện cạnh tranh. Hiện nay, VWEM đã vận hành chính thức được 3 năm từ 2019 đến nay, tuy nhiên đến nay, hệ thống pháp luật về thị trường vẫn chưa được hoàn thiện. Trong khi việc xây dựng, ban hành hệ thống pháp luật có vai trò tiên quyết trong việc xây dựng hành lang pháp lý, tạo sân chơi bình đẳng để thu hút mọi thành phần kinh tế tham gia, từ đó, tạo điều kiện để xây dựng thành công thị trường điện cạnh tranh. Vì vậy, tác giả đã chọn đề tài “**Pháp luật về mua bán điện cạnh tranh qua thực tiễn Tổng công ty Điện lực Miền Trung**” để nghiên cứu và làm Luận văn Thạc sĩ luật kinh tế với mong muốn làm rõ được các vấn đề pháp lý liên quan đến thị trường điện cạnh tranh và những vướng mắc pháp lý trong hoạt động cung ứng điện, từ đó, góp phần hoàn thiện pháp luật cạnh tranh về dịch vụ cung ứng điện.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

2.1. Các công trình liên quan đến xây dựng và phát triển thị trường bán lẻ điện cạnh tranh

- Nguyễn Thành Sơn (2014), “Xây dựng và phát triển thị trường mua bán điện cạnh tranh Việt Nam”. Luận án Tiến sĩ kinh tế. Đại học Đà Nẵng. Luận án đã tập trung giải quyết các vấn đề về mặt lý luận và thực tiễn cũng như đưa ra các giải pháp cụ thể cho việc phát triển Thị trường buôn mua bán điện cạnh tranh (VWEM).

- Nguyễn Hoài Nam (2018), “ Phát triển thị trường điện lực tại Việt Nam “. Luận án tiến sĩ. Học viện chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. Luận văn đã làm rõ định hướng phát triển của thị trường điện là tự do hoá và cải thiện cơ chế cạnh tranh.

- Ngô Minh Đoàn (2019), “ Nghiên cứu thị trường điện bán lẻ cạnh tranh áp dụng cho Công ty điện lực Thừa Thiên Huế “. Luận văn Thạc sĩ kỹ thuật. Đại học Đà Nẵng - Trường Đại học Bách Khoa. Luận văn nghiên cứu thực hiện nhằm đề xuất mô hình vận hành thị trường bán lẻ điện và tính toán chi phí vận hành thị trường bán lẻ điện với quy mô giới hạn ở khu vực Điện lực Nam sông Hương trực thuộc Công ty điện lực Thừa Thiên Huế.

- Bài viết “ Hoàn thiện cơ chế phát triển thị trường điện cạnh tranh đồng bộ với chính sách giá điện “ (10/09/2020), Tạp chí Công Thương, web tapchicongthuong.vn

- Nguyễn Minh Quang và Phạm Thị Thúy Hằng (2018), bài viết "Đánh giá hiệu quả mô hình thị trường mua bán điện cạnh tranh tại Việt Nam" tại Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Đại học Thái Nguyên, số 20

2.2. Các công trình liên quan đến pháp luật về thị trường điện cạnh tranh

- Bài viết : “ Hoàn thiện Luật điện lực hướng đến phát triển năng lượng bền vững “ (28/07/2021) với nội dung: Bộ Công Thương đề nghị xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Điện lực nhằm giải quyết một số vướng mắc trong quá trình thực tiễn thi hành luật. Điện lực là lĩnh vực tương đối phức tạp, có sự liên quan đến nhiều pháp luật khác, trong khi đó, Luật Điện lực được ban hành khá lâu, nên khó tránh khỏi một số nội dung tại Luật Điện lực đã lỗi thời hoặc có sự chòng chéo với pháp luật khác. Do đó, cần rà soát quy định tại Luật Điện lực để nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, đảm bảo sự đồng bộ của hệ thống pháp luật.

- Tạp chí Dân chủ và Pháp luật, “*Xây dựng chính sách pháp luật về thị trường điện cạnh tranh*”, Nguyễn Thế Mừng, năm 2016, tại website của Tạp chí Dân chủ và Pháp luật (www.tcdepl.moj.gov.vn)

- Bài viết : “ *Hoàn thiện quy định về thỏa thuận hạn chế cạnh tranh trong Luật Cạnh tranh năm 2018* “, Nguyễn Minh Phú, 02/04/2023 , tại Tạp chí Điện tử Luật Sư Việt Nam.

2.3. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài.

- *Kết quả mới nhất liên quan đến đề tài.*

Những công trình, những tài liệu nghiên cứu được công bố nói trên là những tài liệu tham khảo rất cơ bản để đề tài kế thừa và khai thác sử dụng. Các công trình nghiên cứu ở những mức độ khác nhau gián tiếp hoặc trực tiếp đều liên quan đến thị trường điện lực cạnh tranh và pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh. Kết quả của các công trình thực sự là cơ sở khoa học để kế thừa cho việc nghiên cứu về pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh của Tổng Công ty điện lực miền trung hiện nay. Cụ thể:

+ Các công trình trên đã tập trung khái quát về khái niệm, đặc điểm của thị trường điện cạnh tranh. Một số công trình đã luận giải về các mô hình phát triển thị trường điện cạnh tranh.

+ Một số ít công trình nêu khái quát khái niệm pháp luật về thị trường điện cạnh tranh; sự cần thiết phải xây dựng chính sách pháp luật về thị trường điện cạnh tranh.

- *Những vấn đề còn bỏ ngỏ, chưa được giải quyết*

+ Các công trình trên chủ yếu nghiên cứu dưới góc độ kinh tế học hoặc phạm vi nghiên cứu quá rộng – chính sách pháp luật về thị trường điện nói chung (bao gồm cả bán lẻ và bán buôn), chưa có công trình nào đề cập đến khái niệm, đặc điểm của thị trường mua bán điện cạnh tranh. Nội dung điều chỉnh của pháp luật đối với thị trường mua bán điện cạnh tranh chưa được làm sáng tỏ.

+ Đồng thời, các công trình chủ yếu nghiên cứu dưới góc độ hoàn thiện mô hình, chính sách phát triển thị trường điện chứ chưa đề cập đến yếu tố tác động đến hoàn thiện pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh.

Đến nay, chưa có công trình nghiên cứu nào đưa ra khái niệm và đặc điểm về thị trường mua bán điện cạnh tranh đủ sức thuyết phục về mặt cơ sở lý luận

cũng như chưa nghiên cứu các vấn đề pháp lý liên quan trong thị trường mua bán điện cạnh tranh để đánh giá về thực trạng pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh trong quá trình vận hành từ thực tiễn Tổng Công Ty điện lực miền trung, từ đó, đưa ra các giải pháp góp phần hoàn thiện hệ thống pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh dưới góc độ Luật Kinh tế. Vì vậy, đề tài luận văn này không trùng với những công trình khoa học khác đã được công bố.

Đây là vấn đề mới, song đề tài sẽ tiếp thu có chọn lọc, kế thừa những điểm nội dung phù hợp từ các công trình trên để hoàn chỉnh đề tài.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu đề tài

3.1. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu cung cấp luận cứ khoa học để đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh. Thông qua việc nghiên cứu phân tích các vấn đề được đề cập trong luận văn : tìm hiểu các quy định pháp luật về mua bán điện cạnh tranh, đánh giá thực trạng việc áp dụng các quy định pháp luật trong hoạt động kinh doanh của Tổng Công ty điện lực miền Trung.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để đạt được mục đích trên, Luận văn đặt ra và giải quyết một số nhiệm vụ chính sau đây:

Nghiên cứu hệ thống sâu sắc hơn một số vấn đề lý luận về mua bán điện cạnh tranh :

- Nghiên cứu các quy định liên quan đến mua bán điện cạnh tranh trong Luật Điện lực, các Nghị định, Thông tư, Quyết định của Chính phủ và Bộ Công Thương về mua bán điện cạnh tranh.

- Phân tích, so sánh và đánh giá các quy định trên để đưa ra những nhận định, đánh giá về sự hiệu quả và hạn chế của chính sách pháp luật hiện hành.

Nghiên cứu thực tiễn hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh qua Tổng Công ty điện lực miền Trung.

- Đánh giá thực trạng và hạn chế của pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

- Làm rõ thực tiễn thực hiện pháp luật mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung. Từ đó đưa ra đánh giá kết quả và hạn chế.

Đề xuất những giải pháp phù hợp để hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả mua bán điện cạnh tranh

- Đưa ra những định hướng hoàn thiện chính sách pháp luật để tạo điều kiện thuận lợi hơn cho hoạt động mua bán điện cạnh tranh.

- Đề xuất những giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung, giảm thiểu các rủi ro và giải quyết các vấn đề phát sinh trong quá trình hoạt động.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của Luận văn là các vấn đề lý luận và thực tiễn pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung, hệ thống quy định pháp luật hiện hành về thị trường mua bán điện cạnh tranh.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Về nội dung, Luận văn tập trung làm rõ các vấn đề lý luận và thực tiễn pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung.

Về không gian, nghiên cứu thực tế thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh qua quá trình hoạt động tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung và các công ty điện lực khác.

Về thời gian, từ năm 2018 đến 2022.

5. Phương pháp lý luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp lý luận

Luận văn được thực hiện trên cơ sở phương pháp duy vật biện chứng, duy vật lịch sử của Triết học Mác – Lênin, quan điểm của Đảng và Nhà nước về hệ thống pháp luật nói chung và pháp luật về điện lực nói riêng.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu truyền thống như:

- Phương pháp nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu dựa trên các lý thuyết, mô hình và khái niệm. Phương pháp này được sử dụng tại chương 1 để nghiên cứu lý luận pháp luật và các khái niệm.

- Phương pháp nghiên cứu thư mục, nghiên cứu dựa trên tài liệu đã được xuất bản, bao gồm sách, báo cáo, bài báo, tạp chí và các nguồn tài liệu khác. Phương pháp này được sử dụng tại chương 2 để nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật thông qua các bài báo, các báo cáo các năm của các cơ quan tổ chức liên quan.

- Phương pháp nghiên cứu phân tích, nghiên cứu dựa trên phân tích và đánh giá các dữ liệu thu thập được để làm rõ hơn các vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến đề tài. Phương pháp này được sử dụng xuyên suốt trong bài luận.

- Phương pháp tổng hợp sử dụng các nguồn tài liệu khác nhau để tạo ra một bài luận có tính thống nhất. Các nguồn tài liệu này có thể là các bài báo khoa học, sách, các tài liệu từ thư viện hay các bài viết trên mạng.

- Phương pháp logic giúp những ý tưởng trong bài viết được sắp xếp một cách logic và có tính nhất quán cao. Được sử dụng toàn văn nhằm mục đích người đọc tiếp thu kiến thức dễ dàng hơn, không gây khó hiểu.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn

6.1. Ý nghĩa lý luận

- Hệ thống một số vấn đề lý luận và đưa ra một số khái niệm như : điện là gì ? cạnh tranh là gì ? pháp luật mua bán điện cạnh tranh là gì ? v.v...

- Đã phân tích chỉ ra được một số hạn chế của pháp luật hiện hành quy định về mua bán điện cạnh tranh.

- Đã chỉ ra một số vướng mắc trong thực tiễn thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Trên cơ sở đánh giá thực trạng của pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh, Luận văn đã kiến nghị một số giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật về

thị trường mua bán điện cạnh tranh, góp phần triển khai thành công thị trường mua bán điện cạnh tranh nói riêng và thị trường điện cạnh tranh nói chung.

7. Cơ cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục và danh mục tài liệu tham khảo, Luận văn được kết cấu hai chương, bao gồm:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận pháp luật về mua bán điện cạnh tranh.

Chương 2: Thực trạng pháp luật về mua bán điện cạnh tranh và thực tiễn thực hiện tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung

Chương 3: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay.

CHƯƠNG 1 MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH

1.1. Khái quát về mua bán điện cạnh tranh

1.1.1. Khái niệm về mua bán điện cạnh tranh

Ngành điện là một ngành sản xuất hàng hóa đặc biệt với quá trình sản xuất và tiêu thụ xảy ra đồng thời thông qua một hệ thống điện đồng nhất. Quá trình sản xuất và kinh doanh điện năng bao gồm ba khâu cơ bản là sản xuất, truyền tải và phân phối. Các hoạt động này có mối quan hệ chặt chẽ với nhau và được giám sát và điều khiển trực tiếp để đảm bảo hoạt động điện lực diễn ra ổn định và an toàn. Thị trường điện được phân chia thành 4 mô hình kinh tế cơ bản hoặc 4 cấp độ phát triển, bao gồm thị trường phát điện cạnh tranh, thị trường mua bán điện cạnh tranh và thị trường bán lẻ điện cạnh tranh. Việc tự do hóa thị trường điện trở thành xu hướng toàn cầu và được quy định trong Luật Điện lực của Việt Nam.

Mua bán điện cạnh tranh là một hình thức kinh doanh trong ngành điện, trong đó các nhà cung cấp điện cạnh tranh trong việc sản xuất và bán điện cho người tiêu dùng. Sự cạnh tranh trong ngành điện có thể giúp giảm giá cước điện và cải thiện chất lượng dịch vụ cho người tiêu dùng. Các nhà cung cấp điện cạnh tranh cũng có thể sử dụng các nguồn năng lượng tái tạo như điện mặt trời và gió để sản xuất điện, từ đó giảm thiểu ô nhiễm môi trường và giảm thiểu chi phí sản xuất điện.

Mua bán điện cạnh tranh là một hình thức kinh doanh điện năng trong đó nhiều nhà cung cấp điện cung cấp điện cho khách hàng, thay vì chỉ có một nhà cung cấp duy nhất. Mô hình này có thể mang lại nhiều lợi ích cho người tiêu dùng cũng như cho toàn bộ thị trường điện.

1.1.2. Các đặc điểm và hình thức của mua bán điện cạnh tranh

1.1.2.1. Đặc điểm của mua bán điện cạnh tranh

- Giá cả cạnh tranh
- Có nhiều lựa chọn đa dạng
- Có chất lượng dịch vụ tốt
- Hoạt động trên thị trường diễn ra liên tục, đan xen

- Có nhiều mô hình hoạt động trên thị trường
- Hoạt động trên thị trường đòi hỏi sự phối hợp nhịp nhàng, chặt chẽ giữa các thành viên

- Mang tính chất luôn chịu sự điều tiết của Nhà nước

1.1.2.2. Hình thức của mua bán điện cạnh tranh

- Mua bán điện bình dân
- Mua bán điện trực tuyến
- Mua bán điện gián tiếp
- Mua bán điện trong mô hình đa cấp
- Mua bán điện từ nguồn năng lượng tái tạo
- Mua bán điện theo hợp đồng dài hạn

1.2. Pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

1.2.1. Khái niệm pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

Pháp luật mua bán điện cạnh tranh là các quy định, chính sách và quy trình pháp lý được thiết lập để đảm bảo hoạt động mua bán điện được thực hiện trong môi trường cạnh tranh công bằng, minh bạch và hiệu quả. Điều này nhằm mục đích bảo vệ quyền lợi của các nhà sản xuất và người tiêu dùng, đồng thời tạo điều kiện để tăng cường sự cạnh tranh giữa các nhà cung cấp điện. Các quy định về pháp luật mua bán điện cạnh tranh thường bao gồm các quy định về đăng ký, giấy phép hoạt động, quản lý chất lượng sản phẩm, giá cả cạnh tranh, thông tin khuyến mãi, quản lý thị trường và giải quyết tranh chấp.

Pháp luật mua bán điện cạnh tranh được đề cập đến trong các quy định về thị trường điện cạnh tranh. Nó bao gồm những quy định về đăng ký, cấp phép, giám sát và phạt các hành vi vi phạm quy định về mua bán điện cạnh tranh.

1.2.2. Nội dung pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

1.2.2.1. Xác lập tư cách chủ thể tham gia mua bán điện cạnh tranh trong thị trường điện Việt Nam :

- Nhà sản xuất điện
- Nhà thầu điện lực
- Các nhà bán lẻ điện
- Các nhà đầu tư điện
- Các cơ quan quản lý

Các chủ thể này cùng tham gia vào quá trình cạnh tranh trong thị trường điện nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và đảm bảo cung cấp điện ổn định, chất lượng cho khách hàng.

1.2.2.2. Các cơ quan quản lý hoạt động mua bán điện cạnh tranh

Các cơ quan quản lý ngành điện gồm Thủ tướng Chính phủ, các Bộ: Công thương, Kế hoạch và Đầu tư, Tài chính, UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương với những nhiệm vụ tương ứng

1.2.2.3. Nội dung pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

* Nguyên tắc vận hành mua bán điện cạnh tranh trên thị trường điện cạnh tranh

- Nguyên tắc tự do hoá thị trường

- Nguyên tắc minh bạch
- Nguyên tắc công bằng
- Nguyên tắc bảo vệ môi trường
- Nguyên tắc bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng

* Điều chỉnh quá trình tính toán giá thị trường và thanh toán trên thị trường Định kỳ sau mỗi ngày giao dịch (ngày D).

Định kỳ sau mỗi chu kỳ thanh toán (tuần T).

Việc thanh toán cho các đơn vị khác sẽ được thực hiện theo hợp đồng hoặc theo quy định của CQNN có thẩm quyền

* Hợp đồng mua bán điện

- Hợp đồng mua bán điện phục vụ mục đích sinh hoạt: áp dụng cho việc mua bán lẻ điện dùng chủ yếu cho sinh hoạt.

- Hợp đồng mua bán điện ngoài mục đích sinh hoạt: áp dụng cho việc mua bán điện dùng cho Sản xuất; kinh doanh dịch vụ; cơ quan hành chính sự nghiệp; bán buôn điện nông thôn...

* Giải quyết tranh chấp hợp đồng mua bán điện

Được quy định tại Thông tư số 42/2022/TT-BCT quy định về kiểm tra hoạt động điện lực và sử dụng điện, giải quyết tranh chấp hợp đồng mua bán điện

* Về chế tài xử lý vi phạm

Mức phạt cho các vi phạm có thể từ 5.000.000 đồng ở mức nhẹ nhất và mức nặng nhất có thể lên đến 200.000.000 đồng tùy vào hành vi vi phạm.

1.3. Yếu tố tác động đến pháp luật và thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

- Yếu tố chính trị
- Yếu tố kinh tế
- Chính sách về phát triển thị trường điện cạnh tranh của Nhà nước
- Các quan điểm, học thuyết, tư tưởng của các nhà khoa học
- Các yếu tố văn hoá, phong tục tập quán
- Yếu tố tổ chức - kỹ thuật
- Yếu tố thông tin

Kết luận Chương 1

Cạnh tranh là động lực phát triển của xã hội, là đặc trưng của nền kinh tế thị trường. Xây dựng thị trường mua bán điện cạnh tranh là xu hướng phát triển chung của các quốc gia trên thế giới. Dựa trên các nghiên cứu và phân tích đã được trình bày, có thể thấy rằng mua bán điện cạnh tranh mang lại nhiều lợi ích cho người tiêu dùng và tạo sự cạnh tranh lành mạnh trong ngành điện. Việc cải cách và tăng cường quản lý trong hoạt động mua bán điện cạnh tranh cần được thực hiện để đảm bảo tính minh bạch, công bằng và hiệu quả của thị trường. Các chính sách hỗ trợ phát triển nguồn điện thân thiện với môi trường cũng cần được đưa ra để giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường. Tuy nhiên, việc áp dụng mua bán điện cạnh tranh cũng đòi hỏi sự hợp tác và chịu trách nhiệm của các bên liên quan, bao gồm các nhà sản xuất điện, nhà phân phối và người tiêu dùng. Chỉ khi đảm bảo

được sự hợp tác và chịu trách nhiệm này, mua bán điện cạnh tranh mới thực sự mang lại ích cho tất cả các bên liên quan.

Pháp luật với vai trò là công cụ của Nhà nước để quản lý xã hội, có vai trò quan trọng trong việc xây dựng và phát triển thị trường điện cạnh tranh nói chung và mua bán điện cạnh tranh nói riêng. Bằng pháp luật, Nhà nước xây dựng một sân chơi bình đẳng để thúc đẩy sự cạnh tranh, đồng thời thu hút được sự tham gia của tất cả các thành phần trong nền kinh tế. Pháp luật về mua bán điện cạnh tranh đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng và đẩy mạnh sự cạnh tranh trong lĩnh vực bán điện. Tuy nhiên, việc thực thi pháp luật vẫn còn gặp nhiều khó khăn, đặc biệt là trong việc kiểm soát và giám sát các hoạt động của các nhà cung cấp điện. Nhiều trường hợp vi phạm vẫn diễn ra và gây ảnh hưởng đến người tiêu dùng.

Để cải thiện tình hình này, cần tăng cường công tác giám sát và kiểm soát, đồng thời nâng cao nhận thức của người tiêu dùng về quyền lợi của mình trong quá trình mua bán điện. Ngoài ra, cần có sự hợp tác chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng và doanh nghiệp để đảm bảo tuân thủ pháp luật một cách nghiêm ngặt và đảm bảo môi trường kinh doanh lành mạnh và cạnh tranh..

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN TẠI TỔNG CÔNG TY ĐIỆN LỰC MIỀN TRUNG

2.1. Thực trạng pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay

2.1.1. Kết quả xây dựng hoàn thiện hệ thống pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

Thứ nhất, đã hình thành được hệ thống hành lang pháp lý quy định của pháp luật về lộ trình thực hiện và xây dựng thị trường điện cạnh tranh qua từng giai đoạn

Thứ hai, hệ thống quy định của pháp luật về mua bán điện cạnh tranh cơ bản đáp ứng được thị trường điện hiện nay

Thứ ba, đã xây dựng được hành lang pháp lý về trình tự, thủ tục cấp giấy phép hoạt động điện lực phục vụ vận hành mua bán điện cạnh tranh.

Thứ tư, đã xác định rõ các chủ thể tham gia mua bán điện cạnh tranh phù hợp với thực tiễn hoạt động sản xuất kinh doanh của Việt Nam.

Thứ năm, đã xác định được chính sách phát triển điện lực và hệ thống các nguyên tắc vận hành mua bán điện cạnh tranh Việt Nam

Thứ sáu, xác định rõ trách nhiệm tham gia xây dựng thị trường điện của các chủ thể.

Thứ bảy, quy định về nguyên tắc chào giá đã bảo đảm tính thống nhất, minh bạch

Thứ tám, các quy định về chế tài xử lý hành vi vi phạm đã bảo đảm tính răn đe, phòng ngừa vi phạm pháp luật từ hoạt động mua bán điện cạnh tranh

2.1.2. Hạn chế của pháp luật về mua bán điện cạnh tranh

Thứ nhất, tỷ trọng thị trường điện còn thấp

Thứ hai, tác động thị trường điện đến đầu tư nguồn mới. Hiện tại có hai vấn đề tồn tại ảnh hưởng của thị trường điện đối với quyết định đầu tư nguồn điện mới tại Việt Nam như sau: Đàm phán giá điện với các dự án IPP, BOT là đàm phán trực tiếp, hoặc giá FIT/chi phí tránh được đối với năng lượng tái tạo, không có bất kỳ một hình thức cạnh tranh nào trong quá trình này; Các thông tư hướng dẫn của Bộ Công Thương liên quan đến xây dựng, trình duyệt khung giá phát điện là cơ sở để đàm phán giá, không có điều khoản nào liên quan đến thị trường điện giao ngay.

Thứ ba, theo quy định của pháp luật hiện hành thì các nhà máy thủy điện trên 30MW được điều tiết bởi 11 quy trình vận hành liên hồ chứa có nhiều bất cập và tồn tại vướng mắc khi hòa với quy định thị trường điện.

Thứ tư, hành lang pháp lý luôn là vấn đề tối quan trọng trong việc thực hiện cải cách ngành điện. Việc điều chỉnh pháp luật về thị trường mua bán điện cạnh tranh là vấn đề phức tạp do liên quan đến lợi ích khác nhau của các thành phần trong xã hội và do vậy việc ban hành Luật Điện lực.

Thứ năm, các quy định hiện hành về hoạt động mua bán điện cạnh tranh trên thị trường EVNCPC nói riêng và các đơn vị khác nói chung dễ hiểu sai và lúng túng trong quá trình thực hiện

Thứ sáu, còn khá nhiều các vấn đề bất cập chưa được pháp luật quy định như:

- Vai trò của cơ quan điều độ và các đơn vị tham gia thị trường điện trong việc kiểm soát công suất công bố.

- Điều chỉnh Qc trong trường hợp thiếu nhiên liệu và sự cố.

- Quy định lập lịch vận hành và điều độ thời gian thực hiện nay chưa tính đến các ràng buộc bao tiêu trong các hợp đồng PPA của nhà máy điện BOT (mà EVN thay mặt Chính phủ để ký kết với các chủ đầu tư).

Thứ bảy, pháp luật chưa có cơ chế phân bổ sản lượng hợp lý, đảm bảo cơ chế chia sẻ rủi ro cho bên bán và bên mua điện.

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Tổng công ty điện lực miền Trung

2.2.1. Giới thiệu về Tổng công ty Điện lực Miền Trung

Tổng công ty Điện lực Miền Trung tiền thân là Công ty Điện lực 3, được thành lập ngày 10/07/1975, là doanh nghiệp thành viên trực thuộc Tập đoàn EVN, hoạt động đa ngành, trong đó ngành chính là SXKD điện trên địa bàn 13 tỉnh, thành phố miền Trung - Tây Nguyên. Tổng công ty Điện lực Miền Trung là công ty mẹ (sau đây gọi là EVNCPC) có 19 đơn vị trực thuộc, 04 Công ty con và 08 Công ty liên kết, quản lý cung ứng trên địa bàn 13 tỉnh, thành phố - từ Quảng Bình đến Khánh Hòa và 04 tỉnh Tây Nguyên (Gia Lai, Kon Tum, Đắk Lắk, Đắk Nông). (Chức năng, nhiệm vụ của các bộ phận tại EVNCPC được trình bày chi tiết theo Phụ lục 2).

2.2.2. Kết quả vận hành thị trường phát điện cạnh tranh và thị trường bán buôn điện cạnh tranh

Ngày 1/7/2012, thị trường điện bắt đầu vận hành giai đoạn thị trường phát điện cạnh tranh Việt Nam (VCGM) chính thức. Từ 1/1/2019 đến nay, thị trường điện đã chuyển sang giai đoạn vận hành thị trường bán buôn điện cạnh tranh (VWEM) và đang trong giai đoạn thiết kế chi tiết, chuẩn bị để triển khai thị trường bán lẻ điện cạnh tranh (VREM).

Kết quả vận hành của thị trường phát điện cạnh tranh tại Việt Nam là tích cực, với sự gia tăng sản lượng điện sản xuất và đáp ứng nhu cầu tăng cao của người dân và các doanh nghiệp. Trong năm 2019, sản lượng điện sản xuất ước tính đạt 240,9 tỷ kWh, tăng 10,4% so với năm 2018. Các nhà sản xuất tư nhân đang chiếm một tỷ trọng ngày càng lớn trên thị trường phát điện cạnh tranh, với sản lượng điện sản xuất chiếm khoảng 30% tổng sản lượng điện sản xuất của cả nước.

Thị trường bán buôn điện cạnh tranh ở Việt Nam đang phát triển và đạt được nhiều kết quả tích cực. Theo dự báo của Bộ Công Thương, đến năm 2023, tỷ lệ thị phần của các doanh nghiệp sản xuất điện sẽ giảm từ 98% xuống còn khoảng 70%, tức thị phần mua bán điện cạnh tranh sẽ tăng từ 2% lên đến 30%. Tình hình này cho thấy thị trường bán buôn điện đang trở nên cạnh tranh hơn, các nhà sản xuất điện đang phải cạnh tranh với nhiều đối thủ mới trong việc bán điện cho khách hàng.

Thị trường bán lẻ điện cạnh tranh tại Việt Nam đang trong giai đoạn phát triển. Tính đến năm 2020, đã có 23 công ty tham gia kinh doanh bán lẻ điện trên toàn quốc, tuy nhiên phần lớn các công ty này đang hoạt động tại các khu vực đô thị lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh và một số tỉnh thành phía Nam. Thị trường bán lẻ điện cạnh tranh tại Việt Nam đang trong giai đoạn đầu tiên của quá trình cải cách và mở cửa, kết quả ban đầu cho thấy thị trường đã thu hút được sự quan tâm của nhiều khách hàng và các doanh nghiệp.

2.2.3. Kết quả triển khai vận hành thị trường điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung

2.2.3.1. Công tác vận hành thị trường điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung

Khi chưa có VWEM, EVNCPC mua điện theo giá mua bán điện nội bộ của EVN từ EPTC sau đó phân bổ lại cho 13 công ty điện lực thành viên theo hình thức giao giá bán nội bộ và theo nguyên tắc xác định giá bán buôn mà EVN áp dụng cho EVNCPC. Sau đó các đơn vị này sẽ phân phối, bán lẻ cho khách hàng theo giá bán điện đã được Bộ Công Thương quy định. Các khoản lợi nhuận, thua lỗ trong hoạt động SXKD điện năng của EVNCPC được tính toán theo các quy định luật pháp liên quan và theo điều kiện hoạt động của EVNCPC.

2.2.3.2. Đánh giá công tác hoạt động mua bán điện cạnh tranh tại Tổng công ty Điện lực Miền Trung

Tổng Công ty Điện lực miền Trung (EVNCPC) là một trong đơn vị điện lực trực thuộc Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN). EVNCPC cung cấp dịch vụ mua bán điện cạnh tranh cho khách hàng trong và ngoài khu vực. Hoạt động mua bán

điện cạnh tranh tại EVNCPC được thực hiện thông qua hợp đồng mua bán điện cơ bản (PPA) và hợp đồng mua bán điện trực tiếp (DPPA).

Trong quá trình thí điểm các cấp độ thị trường điện cạnh tranh này, EVNCPC luôn tuân thủ tốt các quy định đặt ra, nhìn chung không gặp trở ngại gì trong việc áp dụng các quy định pháp luật. Tuy nhiên, dù đã có sự chuẩn bị kỹ lưỡng về công tác đào tạo, Ban Kinh doanh vẫn đánh giá nhân sự phục vụ cho TTĐ chưa nắm rõ kiến thức, quá trình thực hiện các hoạt động trên thị trường còn sơ sài trong báo cáo đánh giá tình hình vận hành VWEM thí điểm 2017 và chuẩn bị cho VWEM thí điểm 2018 của EVNCPC. Điều này một phần xuất phát từ việc EVNCPC chưa có một bộ phận riêng để phục vụ công tác về TTĐ mà các cán bộ còn thực hiện kiêm nhiệm, cũng như sự phối hợp giữa các ban chưa cao.

2.2.3.3. Kết quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty Điện lực miền Trung (EVNCPC)

Kết quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại EVNCPC sẽ được làm rõ thông qua 4 vấn đề :

- Các chủ thể tham gia mua bán điện cạnh tranh tại EVNCPC
- Nguyên tắc vận hành mua bán điện cạnh tranh tại Tổng Công ty điện lực miền Trung
- Điều chỉnh quá trình tính toán giá thị trường và thanh toán trên thị trường
- Về chế tài xử lý vi phạm

2.2.3.4. Hạn chế trong hoạt động mua bán điện cạnh tranh của Tổng công ty điện lực miền Trung.

EVNCPC đang gặp khó khăn trong việc thực hiện mua bán điện cạnh tranh do thiếu tính minh bạch, thiếu sự cạnh tranh, thủ tục mua bán phức tạp, thiếu giảm chi phí và thiếu đầu tư vào công nghệ mới. Thiếu thông tin về giá điện cạnh tranh và các thủ tục mua bán khiến cho các nhà sản xuất điện tiềm năng không thể đưa ra quyết định đúng đắn trong việc đầu tư và sản xuất điện. Việc thiếu sự cạnh tranh trực tiếp cũng làm giảm động lực cho EVNCPC cải thiện chất lượng và giá cả điện. Các thủ tục và quy trình để mua bán điện cạnh tranh trên thị trường còn rất phức tạp và đòi hỏi nhiều thời gian để thực hiện, khiến cho các nhà sản xuất điện tiềm năng khó có thể tham gia vào thị trường mua bán điện cạnh tranh. EVNCPC chưa đưa ra giải pháp giảm chi phí để có thể cung cấp điện giá rẻ hơn cho khách hàng và chưa đầu tư đầy đủ vào các công nghệ mới để giảm chi phí sản xuất và cung cấp điện cho khách hàng, khiến cho EVNCPC khó có thể cạnh tranh được trên thị trường điện.

Kết luận Chương 2

Pháp luật có vai trò vô cùng quan trọng trong việc xây dựng thành công phát triển hoạt động mua bán điện cạnh tranh nói riêng và thị trường điện nói chung. Thực hiện đúng chủ trương, đường lối của Nhà nước, công tác nghiên cứu cho hoạt động mua bán điện đã được triển khai từ lâu và đã có nhiều văn bản pháp luật về hoạt động mua bán điện.

Tổng Công Ty điện lực miền Trung đã thực hiện đầy đủ các quy định pháp luật về mua bán điện cạnh tranh. Tuy nhiên, còn tồn tại một số hạn chế và khó

khẩn trọng quá trình triển khai và thực hiện các quy định này, chẳng hạn như sự chậm trễ trong việc đổi mới hệ thống đo đếm và tính giá điện, sự chưa đồng bộ trong việc áp dụng giá điện cạnh tranh giữa các khu vực trong miền Trung, và sự thiếu minh bạch trong thông tin về giá điện cạnh tranh. Để giải quyết các hạn chế và khó khăn này, Tổng Công Ty điện lực miền Trung cần đưa ra các giải pháp như đẩy nhanh tiến độ đổi mới hệ thống đo đếm và tính giá điện, thực hiện đồng bộ hóa giá điện cạnh tranh giữa các khu vực, và nâng cao tính minh bạch trong thông tin về giá điện cạnh tranh.

Ngoài ra, cần có sự hỗ trợ và quan tâm từ phía chính phủ và các cơ quan liên quan để đẩy mạnh quá trình cải cách và phát triển ngành điện lực cạnh tranh ở miền Trung.

CHƯƠNG 3: ĐỊNH HƯỚNG GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ MUA BÁN ĐIỆN CẠNH TRANH Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay

- Nguyên tắc xuyên suốt trong quá trình hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh là phải đảm bảo tạo ra môi trường cạnh tranh bình đẳng, minh bạch, xóa bỏ độc quyền trong hoạt động phát điện, mua/mua bán điện, bán lẻ điện; các hoạt động mang tính độc quyền tự nhiên (truyền tải điện, phân phối điện) sẽ được tách bạch và chịu sự điều tiết của Nhà nước.

Việc tham gia đóng góp ý kiến để hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh cũng rất quan trọng. Cần tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp, tổ chức tham gia vào hoạt động mua bán điện cạnh tranh bằng cách giảm thiểu các rào cản pháp lý, thủ tục hành chính và đảm bảo tính minh bạch, công khai. Việc tách bạch các hoạt động độc quyền và chịu sự điều tiết của Nhà nước giúp đảm bảo không có công ty nào tạo ra các động thái độc quyền để kiểm soát thị trường và đảm bảo đối xử công bằng cho tất cả các công ty. Nguyên tắc xuyên suốt này là yếu tố quan trọng cho sự phát triển bền vững của ngành điện lực.

Mục tiêu này nhằm đảm bảo cho người tiêu dùng được hưởng lợi từ việc giá điện được định giá theo thị trường cạnh tranh thay vì được quy định bởi các quyết định chính phủ. Tín hiệu từ giá thị trường điện cũng là công cụ quan trọng cho các nhà đầu tư trong việc đánh giá khả năng đầu tư vào ngành điện.

- Có cơ chế khuyến khích thu hút vốn ngoài nhà nước đầu tư xây dựng vào hệ thống truyền tải điện quốc gia. Thực hiện xã hội hoá tối đa trong đầu tư và khai thác, sử dụng cơ sở vật chất, dịch vụ ngành năng lượng, bao gồm cả hệ thống truyền tải điện quốc gia trên cơ sở bảo đảm quốc phòng, an ninh.

Để thu hút các nguồn lực xã hội đầu tư cho ngành điện và nâng cao năng lực cạnh tranh, hiệu quả của các đơn vị điện lực, chúng ta cần đổi mới mạnh mẽ đồng bộ về thể chế, cơ chế. Cụ thể, Luật Điện lực (sửa đổi) bổ sung quy định “thu hút

mọi thành phần kinh tế tham gia hoạt động đầu tư xây dựng lưới điện truyền tải trên cơ sở bảo đảm quốc phòng, an ninh và theo quy hoạch phát triển kinh tế ngoài quốc doanh được phép. vận hành lưới điện truyền tải đã đầu tư xây dựng” nhằm tháo gỡ ách tắc, giải phóng nguồn năng lượng. do Tập đoàn Điện lực Việt Nam thực hiện).

Ứng hộ chính sách khuyến khích khu vực tư nhân tham gia đầu tư lưới điện, khuyến khích xã hội hóa đầu tư đầu nối các nguồn điện để chia sẻ nguồn lực và đảm bảo tính đồng bộ, hiệu quả của các dự án đầu tư. Để giải quyết nút thắt này, Nhà nước xem xét cho phép khu vực tư nhân tham gia đầu tư một phần vào các dự án truyền tải điện, giúp giảm áp lực cho ngân sách nhà nước và đẩy nhanh tiến độ đầu tư.

- Thực hiện lộ trình hoạt động mua bán điện cạnh tranh cần gắn liền với tái cơ cấu ngành điện theo Nghị quyết TW3 khóa XI về tái cơ cấu các tập đoàn kinh tế nhà nước. Xây dựng hành lang pháp lý hướng đến đảm bảo tính công bằng, minh bạch, không phân biệt đối xử giữa các thành viên tham gia thị trường điện cạnh tranh.

- Chú trọng nghiên cứu, ứng dụng những thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư trong phát triển tất cả các phân ngành, lĩnh vực của mua bán điện cạnh tranh; đẩy mạnh chuyển đổi số trong mua bán điện cạnh tranh; từng bước làm chủ công nghệ hiện đại, tiến tới tự chủ sản xuất được phần lớn các thiết bị năng lượng.

Đẩy mạnh chuyển đổi số trong kinh doanh điện cạnh tranh cũng thuộc các cấu phần liên quan nhằm nâng cao hiệu quả trong sản xuất kinh doanh điện năng. Khi ứng dụng công nghệ thông tin vào quản trị và vận hành hệ thống năng lượng, các tổ chức sẽ tiết kiệm được thời gian, công sức, chi phí, đồng thời giúp tăng khả năng cạnh tranh của ngành điện trên thị trường. Để thúc đẩy chuyển đổi số trong lĩnh vực kinh doanh điện cạnh tranh, việc phát triển đầu tư và công nghệ là cần thiết. Ngoài ra, việc từng bước chiếm lĩnh công nghệ cập nhật và tiếp tục hướng tới xây dựng tự cung cấp hầu hết các tổ máy năng lượng là rất quan trọng để tăng khả năng cạnh tranh của các tổ chức trong lĩnh vực kinh doanh điện. Do đó, các tổ chức trong ngành sẽ không phải phụ thuộc vào các nhà sản xuất nước ngoài và cũng góp phần tăng khả năng cạnh tranh của ngành điện trên thị trường.

Đồng thời, đẩy mạnh chuyển đổi số, chiếm lĩnh công nghệ cập nhật và tiếp tục hướng tới tự cung tự cấp trong sản xuất các nhóm năng lượng sẽ giúp tăng năng lực cạnh tranh của tổ chức và đáp ứng tức thời nhu cầu thị trường.

- Phát triển mạnh mẽ khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số nhằm tạo bứt phá trong nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của ngành

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay

- Sửa đổi, bổ sung Luật điện lực, Luật giá và các thông tư liên quan đến xác định hợp đồng mua bán điện

Cần thiết bổ sung điều chỉnh Luật Điện lực và các quy định liên quan để triển khai rộng hơn thị trường mua bán điện, cho phép các doanh nghiệp thành phần ngoài EVN tham gia. Đồng thời, hoàn thiện hành lang pháp lý cho việc triển khai thị trường điện (giá phân phối điện, giá điều độ hệ thống điện và giá điều hành giao dịch thị trường điện, bù chéo...) trên cơ sở sớm sửa đổi Luật Giá, bảo đảm song song với hoàn thiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh..

Cần thiết phải sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan đến các thông tư liên quan về xác định giá phát điện, hợp đồng mua bán điện, các vướng mắc trong thỏa thuận hợp đồng mua bán điện (PPA).

Chính phủ cần sớm xem xét ban hành cơ chế thí điểm Hợp đồng mua bán điện trực tiếp DPPA. Đây là cơ chế hiệu quả trong thị trường điện bán buôn, hỗ trợ các doanh nghiệp phát triển nguồn điện sạch, giảm gánh nặng giá đầu vào sản xuất điện cho EVN.

- Bổ sung quy định về phát triển thị trường dịch vụ phụ trợ để tối ưu hóa hoạt động mua bán điện cạnh tranh

Để tối ưu hóa mua bán điện cạnh tranh, cần bổ sung quy định về phát triển thị trường dịch vụ phụ trợ như sau : Đưa ra chính sách hỗ trợ và khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực phụ trợ điện, đặc biệt là các công ty cung cấp thiết bị, vật tư và dịch vụ hỗ trợ cho ngành điện; Xây dựng cơ chế giám sát và giám định chất lượng các sản phẩm và dịch vụ phụ trợ để đảm bảo chất lượng và an toàn cho người tiêu dùng; Tăng cường hoạt động đào tạo và chuyển giao công nghệ để nâng cao năng lực và chất lượng của các doanh nghiệp phụ trợ; Tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp phụ trợ tiếp cận với các đối tác và khách hàng trong ngành điện, đặc biệt là các nhà sản xuất điện lớn và các nhà thầu xây dựng công trình điện; Tổ chức các chương trình hội thảo, triển lãm và trưng bày sản phẩm để quảng bá và giới thiệu các sản phẩm và dịch vụ phụ trợ cho khách hàng; Thúc đẩy sự hợp tác giữa các doanh nghiệp phụ trợ để tạo ra các sản phẩm và dịch vụ có tính cạnh tranh cao và đáp ứng nhu cầu của thị trường.

- Tiếp tục hoàn thiện chính sách và thể chế quản lý - điều tiết mua bán điện cạnh tranh

Cần nâng cao khả năng thực thi của hệ thống quy định, chính sách hiện hành về sử dụng điện năng tiết kiệm và hiệu quả và tiếp tục nghiên cứu, điều chỉnh, cập nhật đồng bộ chính sách phát triển thị trường điện đồng bộ với chính sách về giá điện theo một số hướng chính: Điều hành giá điện theo cơ chế thị trường; Xử lý dứt điểm khoản chi phí phát sinh do chênh lệch tỷ giá; Đẩy mạnh việc minh bạch hóa về giá điện, đặc biệt là các thành phần cấu thành giá điện như chi phí phát điện, chi phí truyền tải điện, chi phí phân phối điện; Tiếp tục điều tiết giá đối với các khâu mang tính độc quyền tự nhiên trong ngành điện (truyền tải điện, phân phối điện).

- Hoàn thiện quy định về cơ chế quản lý giá điện hợp lý.

Giá năng lượng nói chung là cần theo cơ chế thị trường (thu đúng, thu đủ), ít nhất là tiệm cận với thị trường chung, đảm bảo hài hoà lợi ích giữa các thành

phần kinh tế, nhà nước và người dân. Thực hiện điều chỉnh giá bán lẻ điện phù hợp với các biến động giá trên thị trường than, khí.

- Xây dựng hành lang pháp lý để đầu thầu lựa chọn nhà đầu tư tham gia mua bán điện cạnh tranh

Cần hoàn chỉnh cơ chế đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư, đấu thầu giá điện, hình thức mua bán điện. Đặc biệt cơ chế mới cho lĩnh vực năng lượng tái tạo (NLTT) cần mang tính dài hạn, khuyến khích các nhà đầu tư quy mô vừa và lớn thực hiện các dự án đồng bộ, hiệu quả.

Xây dựng cơ chế chính sách cho phép các tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước được đàm phán, ký kết các hợp đồng dài hạn nhập khẩu các nguồn năng lượng theo giá thị trường và phù hợp với thông lệ quốc tế.

- Xây dựng cơ chế giảm thiểu chi phí sản xuất kinh doanh điện năng

Trong thị trường hiện nay, người sản xuất và cung ứng điện chưa quan tâm đúng mức đến đầu tư kinh tế và nâng cao hiệu quả trong quản lý vận hành. Công tác quản lý đầu tư và sửa chữa trang thiết bị đã được cải thiện, nhưng vẫn còn nhiều lãng phí. Tổn thất điện năng đã giảm nhưng vẫn cao hơn so với các nước trong khu vực. Mô hình thị trường bán buôn điện sẽ giúp giảm thiểu chi phí sản xuất và tạo động lực thúc đẩy các đơn vị khác tham gia đầu tư xây dựng nguồn điện. Việc thực hiện bán buôn điện từ EVN cho các Tổng CTĐL dựa trên giá hạch toán nội bộ là một vấn đề lớn, làm cho các Tổng CTĐL chưa đánh giá được hiệu quả của việc sử dụng chi phí trong khâu phân phối.

- Xây dựng và vận hành hệ thống quy định về vận hành cơ chế mua bán điện trực tiếp

Cơ chế mua bán điện trực tiếp là việc giao dịch mua bán điện giữa các bên liên quan được thực hiện trực tiếp qua thị trường điện giao ngay theo quy định vận hành thị trường bán buôn điện cạnh tranh. Các cơ quan quản lý ngành điện sẽ dựa vào kết quả thực hiện cơ chế thí điểm để xây dựng cơ chế này. Việc thực hiện cơ chế này sẽ giúp các khách hàng công nghiệp, thương mại có cam kết hoặc mục tiêu sử dụng năng lượng sạch có thể mua trực tiếp điện từ nguồn phát điện năng lượng tái tạo thông qua một hợp đồng song phương dài hạn có giá và thời hạn hợp đồng do hai bên thỏa thuận và thống nhất. Cần có quy định cụ thể về hạ tầng, đường dây truyền tải điện và cơ chế thương thảo giá mua bán điện cụ thể.

3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh ở Việt Nam hiện nay

Thứ nhất, thường xuyên giám sát, đánh giá công tác vận hành, để sửa đổi, bổ sung các quy định pháp lý kịp thời xử lý các vấn đề phát sinh trong thực tế hoạt động.

Thứ hai, hình thành SMO độc lập.

Bộ Công Thương đề xuất tổ chức lại các nhà máy điện thuộc EVN thành một số TCT phát điện độc lập với EVN để thực hiện thị trường phát điện cạnh tranh. Để thực hiện điều này, các nhà máy điện tham gia thị trường phải được bình đẳng và không phân biệt đối xử giữa các nhà máy điện thuộc EVN và các nhà máy điện thuộc các ngành khác ngoài EVN. Ngoài các nhà máy điện lớn, các nhà máy điện

khác có quyền bán trực tiếp cho các khách hàng theo quy định của Chính phủ và luật điện lực. Tổng Công ty mua bán điện, đơn vị Điều độ HTĐ quốc gia và đơn vị Điều hành giao dịch thị trường điện cần được tổ chức lại thành một TCT hợp nhất, độc lập với EVN. Trung tâm Điều độ hệ thống điện quốc gia (A0) cần được chuyển đổi thành Công ty TNHH Nhà nước Một thành viên để nâng cao tính độc lập của đơn vị này.

Thứ ba, các cơ quan chức năng cần thúc đẩy các chương trình điều chỉnh phụ tải điện thương mại, tạo các thị trường tài chính phái sinh mới cho ngành điện và cải thiện cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin và đào tạo nhân lực để đáp ứng yêu cầu mới về vận hành hệ thống điện và thị trường.

Thứ tư, Tổ chức triển khai, vận hành và giám sát hoạt động mua bán điện cạnh tranh đúng kế hoạch để đảm bảo an toàn và ổn định, không ảnh hưởng đến an ninh cung cấp điện. Cần đẩy mạnh tính minh bạch trong huy động các nhà máy điện, tạo môi trường cạnh tranh, tăng cường tính chủ động của các đơn vị tham gia thị trường và xóa bỏ độc quyền trong ngành điện theo đúng tinh thần Nghị quyết số 55-NQ/TW.

Thứ năm, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật về thực hiện pháp luật mua bán điện cạnh tranh.

Thứ sáu, phát triển khoa học - công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành năng lượng điện.

Thứ bảy, tuyên truyền nâng cao nhận thức của các đơn vị khi tham gia hoạt động mua bán điện cạnh tranh

Thứ tám, tăng cường đầu tư phát triển phần mềm quản lý nhằm hiện đại hóa công tác quản lý và nâng cao hiệu quả điều hành, thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin, đồng thời nâng cao năng lực quản lý và chất lượng dự án đầu tư xây dựng

Thứ chín, nâng cao trách nhiệm của người sản xuất và cung ứng điện. Khi chuyển sang mô hình mua bán điện cạnh tranh, các đơn vị điện sẽ phải tách bạch các khâu phát điện, truyền tải, phân phối, bán điện và tự chủ toàn diện cho từng đơn vị để giảm thiểu chi phí và cải thiện dịch vụ khách hàng. Khách hàng ở cấp điện áp 110 kV trở lên sẽ có nhiều lựa chọn hơn khi mua điện, trong khi các khách hàng khác có thể mua điện từ bất kỳ đơn vị phân phối, bán lẻ nào.

Thứ mười, sử dụng hợp lý, hiệu quả các nguồn năng lượng.

Việt Nam có tiềm năng lớn về tài nguyên điện năng lượng tái tạo và cần phát triển để thay thế sản xuất điện từ nhiên liệu hóa thạch và nhiên liệu nhập khẩu từ nước ngoài. Để đạt được điều này, nhà nước cần hoàn thiện các chính sách hỗ trợ cho điện năng lượng tái tạo, bao gồm hỗ trợ đầu tư, thuế nhập khẩu, khấu hao, thuê đất và phát triển lưới điện truyền tải và phân phối theo quy hoạch phát triển điện lực. Bên cạnh đó, đối tượng khách hàng tham gia thị trường bán lẻ cần được mở rộng, bắt đầu bằng việc thí điểm cho phép các khách hàng sử dụng điện lớn trực tiếp ký hợp đồng với các nguồn năng lượng tái tạo và tiên tiến mở rộng đối tượng khách hàng sử dụng điện lớn được trực tiếp mua điện trên thị trường giao ngay.

Kết luận Chương 3

Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hoạt động mua bán điện cạnh tranh có vai trò quan trọng trong việc xây dựng thành công và vận hành ổn định TTĐCT. Vì hoạt động mua bán điện cạnh tranh nói riêng hay thị trường điện nói chung là một thị trường phức tạp nên để các quy định vận hành thị trường rõ ràng, dễ hiểu phát huy được chức năng thông tin của pháp luật thì các vấn đề trong hoạt động mua bán điện cần được trình bày theo các vấn đề từ khái quát đến cụ thể. Do đó, các quá trình hoạt động trên thị trường, sự phối hợp giữa các đơn vị trong các quá trình này cũng như vai trò nhiệm vụ của từng chủ thể trong thị trường cũng cần được trình bày rõ ràng.

Xây dựng và phát triển thị trường điện tại Việt Nam là quá trình thay đổi hoặc tăng trưởng của các yếu tố cấu thành nên thị trường theo hướng hoàn thiện hơn. Đây là quá trình phát triển đồng bộ và bền vững các yếu tố cơ bản của thị trường, bao gồm: cung, cầu, hạ tầng truyền tải và phân phối điện, các nền tảng và cơ chế phục vụ giao dịch thị trường điện và cơ chế giá điện. Quá trình này bao hàm các nội dung đảm bảo cân bằng cung - cầu điện năng, phát triển hệ thống hạ tầng truyền tải, phân phối điện, cơ chế cạnh tranh trên thị trường điện, cơ chế giá trên thị trường điện, mô hình tổ chức quản lý, điều tiết thị trường điện,... Đồng thời, cần thực hiện tổng thể các giải pháp đồng bộ từ việc phát triển nhu cầu điện bền vững hợp lý, đến triển khai các cơ chế, chính sách thông qua giá điện, môi trường kinh doanh, tăng cường sự minh bạch và công bằng đối với các nhà đầu tư,... nhằm mang lại hiệu quả kinh doanh, cũng như thúc đẩy sự phát triển tích cực các lĩnh vực của đời sống xã hội.

KẾT LUẬN

Trong bối cảnh kinh tế thị trường ngày càng phát triển, việc thực hiện các hoạt động mua bán điện cạnh tranh đang trở thành một nhu cầu cấp thiết của các doanh nghiệp và người tiêu dùng. Tuy nhiên, để thực hiện hoạt động này đúng chính sách pháp luật, đảm bảo quyền lợi cho các bên liên quan cần phải hiểu rõ các quy định, luật lệ trong lĩnh vực này. Vì vậy thông qua các nghiên cứu trên luận văn này, đã làm rõ được về khái niệm *“pháp luật mua bán điện cạnh tranh là các quy định, chính sách và quy trình pháp lý được thiết lập để đảm bảo hoạt động mua bán điện được thực hiện trong môi trường cạnh tranh công bằng, minh bạch và hiệu quả”*. Xác định được các yếu tố tác động đến pháp luật và thực hiện pháp luật về MBĐCT bao gồm là *các yếu tố chính trị, kinh tế, các chính sách về phát triển điện cạnh tranh của nhà nước, các quan điểm các học thuyết các tư tưởng của các nhà khoa học, yếu tố văn hoá và phong tục tập quán, yếu tố chức và kỹ thuật, yếu tố thông tin,...*

Bên cạnh đó, thực trạng thực hiện pháp luật mua bán điện cạnh tranh tại Việt Nam hiện nay vẫn còn nhiều hạn chế. Các doanh nghiệp tham gia thị trường mua bán điện cạnh tranh gặp nhiều khó khăn và đối mặt với nhiều rủi ro, nhất là khi đối thủ là các tập đoàn điện lực lớn. Dù vậy việc cố gắng xây dựng hoàn thiện hệ thống pháp luật về mua bán điện cạnh tranh vẫn đạt nhiều kết quả tích cực. Đã hình thành được hệ thống quy định pháp luật cơ bản đáp ứng được thị trường hiện nay : Về lộ trình, về trình tự và thủ tục cấp giấy phép hoạt động đều đã có quy định rõ ràng. Công tác xác định các chủ thể và trách nhiệm của các chủ thể cũng được cụ thể. Các chính sách phát triển và hệ thống nguyên tắc vận hành được xác định rõ trong quy định của pháp luật hiện hành. Nguyên tắc chào giá hiện nay đã thể hiện được sự minh bạch của nó và chế tài xử lý vi phạm đã bảo đảm tính răn đe, phòng ngừa vi phạm pháp luật từ hoạt động mua bán điện cạnh tranh.

Ngoài ra vẫn còn tồn đọng nhiều hạn chế trong các quy định pháp luật về hoạt động mua bán điện cạnh tranh tại thị trường Việt Nam hiện nay cần phải đẩy mạnh giải quyết càng nhanh càng tốt để phát triển và nâng cao kết quả của việc mua bán điện trên thị trường điện Việt Nam nói chung và Tổng Công Ty Điện lực miền Trung nói riêng. EVNCPC đã có những nỗ lực đáng kể trong việc thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh, bao gồm sửa đổi, bổ sung và ban hành các chính sách, quy định phù hợp với Luật Điện lực và các văn bản quy phạm pháp luật khác liên quan đến mua bán điện cạnh tranh. Để nâng cao hiệu quả và đảm bảo tính minh bạch, công bằng trong hoạt động mua bán điện cạnh tranh tại EVNCPC, cần có sự tham gia chủ động và tích cực của các bên liên quan, đặc biệt là các doanh nghiệp trong ngành điện, cùng với việc tăng cường giám sát và kiểm tra từ các cơ quan quản lý Nhà nước.

Cuối cùng không thể thiếu giải pháp hoàn thiện và giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh tại Việt Nam hiện nay là rất cần thiết, để đảm bảo tính minh bạch, công bằng và cạnh tranh trong ngành điện. Luận văn đã đưa ra cụ thể và phân tích chi tiết các *giải pháp nâng cao hiệu quả*

thực hiện pháp luật về MBDCT ở Việt Nam hiện nay : Thường xuyên giám sát, đánh giá công tác vận hành; Hình thành SMO độc lập; Các cơ quan chức năng cần thúc đẩy việc thực hiện các chương trình điều chỉnh phụ tải điện thương mại; Tiếp tục tổ chức triển khai, vận hành và giám sát hoạt động đúng kế hoạch đảm bảo an toàn, ổn định; Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật; Phát triển khoa học - công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; Tuyên truyền nâng cao nhận thức của các đơn vị; Tăng cường đầu tư phát triển phần mềm quản lý; Nâng cao trách nhiệm của người sản xuất và cung ứng điện; Sử dụng hợp lý, hiệu quả các nguồn năng lượng.

Phát triển hoạt động mua bán điện cạnh tranh là đòi hỏi tất yếu trong quá trình phát triển của đời sống kinh tế - xã hội, trong đó, xây dựng mua điện bán điện cạnh tranh là công tác “tiền trạm” để xây dựng TTĐ cạnh tranh hoàn chỉnh. TTĐCT vừa hàm chứa yếu tố kinh tế - tài chính vừa mang yếu tố kỹ thuật điện, nên đòi hỏi các chủ thể tham gia vào thị trường cũng như cơ quan quản lý nhà nước phải hiểu được bản chất và các đặc điểm thị trường cũng như quá trình vận hành và vai trò, nhiệm vụ của từng chủ thể tham gia trên thị trường. Công tác xây dựng mua bán điện thành công và đã phát huy được các vai trò của mình trong thúc đẩy sự phát triển của ngành Điện từ đó góp phần vào sự phát triển chung của nền kinh tế.

Như vậy luận văn đã cho thấy rằng thị trường điện ở nước ta đã hình thành và đang hoàn thiện; cơ cấu nguồn điện của EVN không còn độc quyền; giá điện thực hiện theo quy định của pháp luật; cung cách phục vụ của ngành điện cũng đã được cải tiến khá nhiều. Việc điều chỉnh giá điện phù hợp với quy luật thị trường điện cạnh tranh để giảm áp lực cho ngành điện, Nhà nước; tạo điều kiện thu hút các nhà đầu tư tư nhân; góp phần nâng cao ý thức sử dụng điện tiết kiệm, hiệu quả...

Ngoài ra, để hoàn thiện và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về mua bán điện cạnh tranh nói riêng và TTĐ cạnh tranh nói chung, cần có sự nghiên cứu, học hỏi kinh nghiệm từ pháp luật của các quốc gia khác, những quốc gia đã xây dựng thành công và vận hành ổn định TTĐ cạnh tranh./.